18 भोंवतणी पळोवप

अधिनियम 4

विदुषक: जशें आयकुप आनी आयकप ह्या फरकाचेर चर्चा केली, तशीच आतां आमी निरिक्षणाचेर चर्चा करतले. निरिक्षण म्हणल्यार खंयचीय गजाल बारीकसाणेन पळोवप वा लक्षांत घेवप, म्हायती एकठांय करप वा ताचे विशीं चड जाणून घेवप. हें पळोवचे परस वेगळें आसा. तुमकां शाळेंत वतना जायते लोक दिसतात. पूण तुमी एका मनशाचें निरिक्षण करून तांची कृती आनी वागणूक लक्षांत घेतात. जेन्ना तुमी खंयचेय परिस्थितीचेर, कृती कडेन वा व्यक्ती कडेन चड लक्ष दितात, तेन्ना चड म्हायती मेळोवपा खातीर, तुमी निरिक्षण करतात..

© NCERT not to be republished

भोंवतणी पळोवन आनी निरिक्षण करून अभिनेत्याक खूब कितें शिकपाक मेळटा. आमी आतां मेरेन आमच्या मनांतले सर्जनशीलतेचेर काम केलां. आतां आमी आमचे भोंवतणी सर्जनशीलताय आनी प्रेरणा सोदतले..

तूं शिकतलो.
विचारांतली स्पश्टता, सर्जनशीलता, उलोवपाचो आत्मविश्वास, कथाकथन, प्रस्न, निरिक्षण, थळावें रंगमाची, परंपरा.

दृश्य 7 — कथनां तयार करप

कृती 12 निरिक्षण आनी काणी सांगप

आमच्या भोंवतणच्या लोकांचें निरिक्षण करात. देखीक- शेजारचो दुकानदार, दुदकार, तुमचो बापूय आनी आवय रांदचेकुडींत रांदतात.

एका मनशाक वळखात आनी तांचो स्वभाव पाळात. तांची चलपाची उलोवपाची शैली, आनी ते वापरतात ते खंयचेय प्रॉप, ते कसले तरेचे कपडे घालतात, खंयचीय आगळीवेगळी कृती आदी. ह्या सगळ्या तपशीलांचे निरिक्षण करपाक आनी ताची नोंद करपाक 2-3 दीस घेवंक मेळटात..

एक काणी कल्पना करात

मुळावें

मनशाविशीं सादें वर्णनात्मक कथन. ताचे उपरांत त्या मनशाक मध्यवर्ती पात्र म्हूण घेवन एक काणी सांगात (ही एक काल्पनीक काणी आसूं येता).

अग्रीम

त्या मनशाची नोंद केल्ल्या खाशेलपणां सयत (भावना, कृती, हावभाव आनी आवाजाच्या संवादा वांगडा अधिनियमन).

© NCERT not to be republished

चर्चा आनी अभिप्राय

- कार्यावळीचो खंयचो भाग तुमकां चड आवडलो? कित्याक?
- तुमचीं निरिक्षणां तुमकां उपेगी पडटात?
- तुमी ज्या मनशाचें सहज निरीक्षण करताले ताका तुमी खंय संबंद करतलें ?
- तुमी स्वता विशीं एक नवी गजाल कितें शिकल्यात?

वर्तुळ वेळ नोंदी

तें कोण? ते कितें करतात?

चित्राचें निरिक्षण करात आनी कितें घडटा हाची सादी काणी तयार करात. वर्गांत सगळ्याक सांगात.

© NCERT not to be republished

कृती 13 चित्र कथा सांगप

गरजो – दृश्टीक उत्तेजक चित्रां. विद्यार्थ्यांनी तांच्या व्हिज्युअल आर्ट वर्गांत तयार केल्लीं तीं चित्रां आसूं येतात.

सुचोवण्यो – तुमचो शिक्षक दाखयता तें चित्र पळयात. चित्रांतल्या सगळ्या तपशीलांचे निरिक्षण करात. कृती आनी अभिव्यक्ती वापरून, तुमच्या निरिक्षणांचेर आदारून, काणी तयार करपाक पडटली आनी सांगची पडटली.

चित्र कथा तयार करात

मुळावें

एकाद्या वस्तूचें वा जनावराचें (झाड, मडकी, माजर आदी) सादें चित्र वापरून ताचे विशीं काणी सांगात.

अग्रीम

दोन चित्रां जोडून नवी काणी तयार करात (वर्गांत वापरिल्ल्या सद्याच्या चित्रांतल्यान). देखीक, वयल्या चित्रांत आसा तशें माजराची काणी नुस्त्या कडेन जोडची..

© NCERT not to be republished

चर्चा आनी अभिप्राय

- कार्यावळीचो खंयचो भाग तुमकां चड आवडलो? कित्याक?
- ही क्रिया आनीक खंयच्याय सुवातेर वापरूं येता?
- तुमी स्वता विशीं खंयची एक नवी गजाल शिकली?

वर्तुळ वेळ नोंदी

आतां भोंवतणी सगळेकडेन काणये खातीर कल्पना पळोवंक शकतात. तें प्रेरणादायी न्हय? जेन्ना जेन्ना तुमकां एखादी मनोरंजक व्यक्ती, गजाल वा परिस्थिती मेळटा तेन्ना काणये खातीर नव्या कल्पनांच्यो नोंदी करपा खातीर पुस्तक वांगडा घेवन वचात.
ती तुमची फुडली स्क्रिप्ट जावं येता!
म्हणटकच भोंवतणच्या सगळ्या गजालींचें अद्भुतपणान निरीक्षण करात. बारीक निरिक्षण करपाचे हे कलेंत तुमी संवसाराचो सोद घेवपाक शिकतले!!

© NCERT not to be republished

दृश्य 8 — समुदाय सर्जनशीलता

कृती 14

काणये खातीर कल्पनांचो सोद घेवपाक आमी शिकल्यात, तशेंच आमचे भोंवतणी हेर खंयच्यो रंगमाचयेच्यो शैली आनी प्रकार आसात तेंय पळोवया. भारत कला आनी संस्कृतायेंत इतलो गिरेस्त आसा की दर 100 किमी.चेर एक नवो आनी वेगळो कला प्रकार मेळटलो.अशी आमच्या देशाची विविधताय आनी गिरेस्तकाय !
तुमच्या राज्यांतलो रंगमाचयेचो एक प्रकार सोदून काडपाचो यत्न करात..

बंद पाथेर, काश्मीर

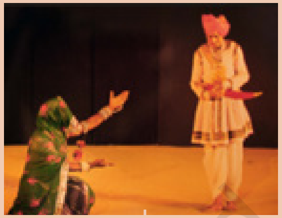
माच, मध्य प्रदेश

अंकिया नाट, आसाम

भवाई, गुजरात

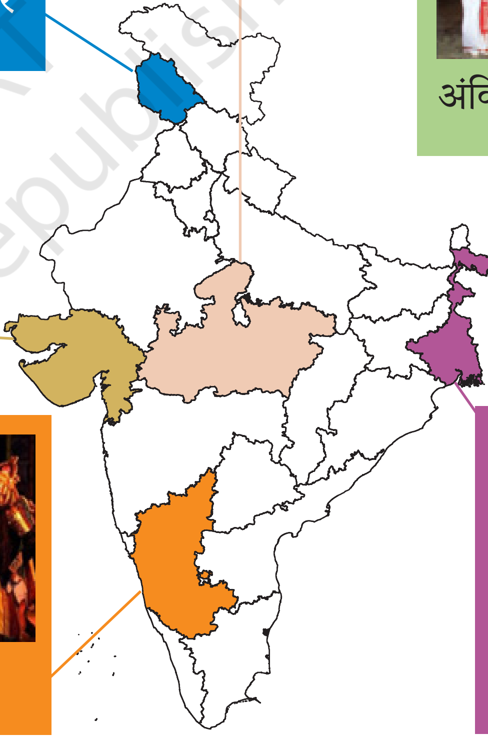

बायलाटा, कर्नाटक

जात्रा, अस्तंत बंगाल

© NCERT not to be republished

तुमच्या जिल्ल्यांत आनी भोंवतणी सादर केल्ले दोन नाट्यप्रकार सोदून काडात. तुमी तुमच्या घरच्यांक वा इश्टांक तुमकां मजत करपाक सांगूं शकतात. ताचें चित्र सकयल चिकटयात आनी दर एका चित्रा विशीं तीन ओळी बरयात

तुमच्या राज्याचें आनी जिल्ल्याचें नांव

हांगा एक चित्र पेस्ट करात वा ताचें रेखाटन करात.

हांगा एक चित्र पेस्ट करात वा ताचें रेखाटन करात.

© NCERT not to be republished